

Wet geurhinder en veehouderij

Gebiedsvisie

ten behoeve van de

verordening geurhinder en veehouderij

voor de gemeente

Meerlo-Wanssum

Rapport en aanbevelingen
naar aanleiding van een onderzoek passende normen voor de geurbelasting

6 maart 2008

Wet geurhinder en veehouderij

Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij voor de gemeente Meerlo-Wanssum

Rapport en aanbevelingen
naar aanleiding van een onderzoek naar passende normen voor de geurbelasting

In opdracht van : de gemeente Meerlo-Wanssum

Opgesteld door : SRE Milieudienst, afdeling Helmond
Zuid Koninginnewal 2
Postbus 726
5701 NT Helmond

Auteurs: : Hans Verhoeven en Jeroen de Vries

Contactpersoon : Hans Verhoeven
Functie : Agrarisch specialist
Telefoon : 040 - 25 94 543
E-mail adres : h.verhoeven@milieudienst.sre.nl

Nhoud

Samenvatting	1
Conceptverordening	8
Gebiedsvisie	
1 Inleiding	10
1.1 Gemeentelijk beleid: verordening en gebiedsvisie	10
1.2 Opdracht en beoogd resultaat	11
1.3 Leeswijzer	12
2 Uitgangspunten en randvoorwaarden	13
2.1 Aandachtspunten Quicksan	13
2.2 Aanhoudingsbesluit	13
2.3 Randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij	14
2.4 Uitgangspunten reconstructiebeleid	15
2.5 Gemeentelijk beleid	16
3 Gewenste ruimtelijke ontwikkeling en gebiedstypering	20
3.1 Reconstructieplan	20
3.2 Gemeentelijke plannen	20
4 Werkwijze	21
4.1 Verzamelen van gegevens	21
4.2 Aanmaken rekenbestanden	22
4.3 Uitvoeren berekeningen (V-Stacks-gebied)	26
4.4 Interpretatie en analyse resultaten	27
5 Scenario's	28
6 Resultaten	30
6.1 Voorgrondbelasting.....	30
6.2 Achtergrondbelasting	34
6.3 Groeimogelijkheden veehouderij	35
7 Conclusies en aanbevelingen	36
8 Wet geurhinder en veehouderij en ruimtelijke ordening	36
8.1 Wet geurhinder en veehouderij en ruimtelijke ordening.....	30
8.2 Beoordeling achtergrondbelasting.....	30
8.3 Beoordeling voorgrondbelasting.....	30
8.4 Aanbeveling	30

Bijlagen

A. Wet geurhinder en veehouderij - Het weten waard	38
B. Toelichting op de verordening en de procedure	41

1. Integrale zonering conform Reconstructieplan	
2. Bronnen en receptoren	
3. Huidige achtergrondbelasting	
4. Toekomstige achtergrondbelasting met normen 3 en 14 ou _E /m ³	
5. Achtergrondbelasting met norm 3,0 ou _E /m ³ op de kern Meerlo en 2,5 ou _E /m ³ op de kern Wanssum met groeiscenario 20 % voor verwevingsgebieden en 30 % LOG (voor landbouwontwikkelingsgebieden)	
6. Leefklimaat huidige situatie	
7. Leefklimaat toekomstige situatie	
8. Leefklimaat met toekomstig groeiscenario (zie 5)	
9. Geurcontouren Leefplein	
10. Geurcontour Burgemeester Ponjeestraat	
11. Kaart ten behoeve van de "Verordening geurhinder en veehouderij"	

Gebiedsvisie ten behoeve van de gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij

samenvatting

De verordening geurhinder en veehouderij stelt andere dan de wettelijke normen voor de geurbelasting op geurgevoelige objecten. De (ontwerp)verordening voor Meerlo-Wanssum stelt andere normen voor de volgende gebieden:

- voor de bebouwde kom van Wanssum een norm van $2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten gelegen binnen dit plangebied;
- voor het plangebied Leefplein in Meerlo een norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten gelegen binnen dit plangebied;
- voor het plangebied Burgemeester Ponjeestraat in Wanssum een norm van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten gelegen binnen dit plangebied;

Deze normstelling is onderbouwd in de gebiedsvisie geurhinder en veehouderij.

Buiten de gebieden genoemd in de verordening, dus voor het overige grondgebied van de gemeente, gelden de wettelijke standaardnormen.

Dit is de samenvatting van de gebiedsvisie geurhinder en veehouderij. Deze samenvatting bevat de belangrijkste motivaties voor de onderbouwing van de normstelling die in de (ontwerp)verordening is neergelegd. Na deze samenvatting volgt de (ontwerp)verordening. Ter informatie is in bijlage A de Wet geurhinder en veehouderij samengevat.

Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen moeten voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De wet biedt de gemeenten mogelijkheid een eigen geurbeleid te gaan voeren en daarmee af te wijken van de wettelijke normen (binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte). Daarvoor moet op gebiedsniveau worden gezocht naar normen die passen bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. De gevonden normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie.

Verordening en aanhoudingsbesluit

De gemeenteraad heeft besloten om een verordening geurhinder en veehouderij op te stellen. Om ongewenste ontwikkelingen in de veehouderij te voorkomen is op 7 mei 2007 een aanhoudingsbesluit voor heel het gemeentelijk grondgebied genomen. Het aanhoudingsbesluit bevestigt de vergunningverlening aan veehouderijen in beginsel voor een periode van één jaar.

Voor het verstrijken van deze termijn moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere normen aan de gemeenteraad zijn aangeboden¹.

Aandachtpunten en uitgangspunten voor de gebiedsvisie

Voorafgaand aan de gebiedsvisie heeft de gemeente een Quickscan uit laten voeren. Daarbij zijn aandachtspunten naar voren gekomen voor de gebiedsvisie. Belangrijke aandachtspunten zijn: de ontwikkeling van het plangebied “Leefplein” te Meerlo (zie figuur 1) en het plangebied voor woningbouw aan de Burgemeester Ponjeestraat te Wanssum (zie figuur 2). Naar aanleiding van deze resultaten heeft de gemeente besloten tot het opstellen van een gebiedsvisie voor het “Leefplein” en het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat en te zoeken naar bij deze plangebieden passende normen voor de geurbelasting.

Figuur 1: Omgeving plangebied Leefplein

¹ Anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat het definitieve besluit over de verordening is genomen. Ligt dit ontwerpbesluit er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

Figuur 2: Omgeving plangebied Burgemeester Ponjeestraat

De Wgv stelt in artikel 8 een aantal eisen aan de gebiedsvisie. Bij het bepalen van andere normen betreft de gemeenteraad:

- de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied;
- de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
- de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

In artikel 9 van de Wgv is bepaald dat de verordening pas vastgesteld kan worden na overleg met de buurgemeenten. Dit overleg is alleen nodig wanneer de andere normen effecten hebben voor de buurgemeenten. Immers, een lagere norm voor geurgevoelige objecten in een grensgebied kan de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen direct buiten de gemeentegrens beperken.

De gemeente Meerlo-Wanssum heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wgv kan worden vormgegeven als doel de gewenste ontwikkeling van de plangebieden “Leefplein” en de woningbouw aan de Burgemeester Ponjeestraat mogelijk te maken.

Met het oog op het verwezenlijken van deze doelstelling zijn voor het opstellen van de gebiedsvisie de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- een streefwaarde voor de maximale geurbelasting (achtergrond) van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, met als streven dat deze zo dicht mogelijk de huidige waarde benadert;
- ruimte maken voor uitvoering van de plangebieden;
- geen toename van het aantal geurgehinderden.

Aangezien de gebiedsvisie alleen betrekking heeft op de voornoemde plangebieden nabij de bestaande kernen Meerlo en Wanssum is er geen relatie met reconstructiebeleid. Afspraken met betrekking tot vermindering van de geurhinder uit het Reconstructieplan zijn niet van belang. Dit geldt ook voor wat betreft de afstemming met buurgemeenten ingevolge artikel 9 van de Wet geurhinder en veehouderij. Overigens zijn deze gemeenten wel in kennis gesteld over het te voeren geurbeleid.

Opstellen gebiedsvisie

In de gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied zijn doorgaans beschreven in het bestemmingsplan, het Reconstructieplan, een structuurvisie en dergelijke.

Achtergrondbelasting en beoordeling leefklimaat

Andere normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gebiedsvisie opnemen en deze in verband brengen met de gewenste geursituatie. Daarvoor wordt de achtergrondbelasting ten gevolge van meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de andere individuele normen. De achtergrondbelasting is een maat voor het leefklimaat. Dit betekent dat bij het bepalen van andere normen de gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening heeft gehouden met het leefklimaat. Dit gaat als volgt in zijn werk.

Werkwijze bij het opstellen gebiedsvisie

In de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de geurbelasting van veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting. Het niveau voor de achtergrondbelasting speelt ook een belangrijke rol bij ruimtelijke plannen waarvoor de *omgekeerde werking* (voorgroondbelasting) van de Wgv moet worden beoordeeld. Zoals gezegd zijn de ruimtelijke plannen van de gemeente de basis voor de gebiedsvisie. Daarom is het nodig om in de gebiedsvisie aandacht te besteden aan de omgekeerde werking. Het aanscherpen of verruimen van individuele normen heeft namelijk gevolgen voor de geurcontouren van de veehouderijen. Lagere normen leiden tot grotere contouren en minder ruimte voor het uitvoeren van bouwplannen in het gebied (in principe mag binnen geurcontouren niet worden gebouwd).

Andersom leiden hogere, ruimere individuele normen voor de veehouderijen tot kleinere geurcontouren en dus meer ruimte voor bouwplannen. De omgekeerde werking is vooral van toepassing op bestemmingsplannen of wijziging daarvan vanwege de plannen voor het bouwen van woonwijken, ruimte voor woningen, bedrijventerreinen en recreatie en toerisme voorzieningen.

Bij sommige ruimtelijke plannen kan het hanteren van een combinatie van twee individuele normen een optie zijn om de gewenste ruimtelijke plannen mogelijk te maken. Door een lage norm te hanteren op de bestaande bebouwing wordt verdere ontwikkeling van de veehouderij tegengegaan (standstil). De tweede en ruimere norm gaat gelden voor het plangebied. Buiten de contour van deze tweede individuele geurnorm kan worden gebouwd. Deze optie is ook in deze gebiedsvisie onderzocht en wordt voorgesteld voor het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat in Wanssum. Het komt er daarbij op neer dat door het hanteren van een lagere norm (in dit geval 2,5) voor de bestaande kern van Wanssum garandeert dat de ontwikkeling van het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat niet in gevaar komt.

Scenario's normstelling

Om de voornoemde doelen en uitgangspunten te verwezenlijken zijn meerdere scenario's met verschillende normstellingen doorgerekend op de effecten voor de achtergrondbelasting, de voorgrondbelasting en de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij. In onderstaande tabel staat weergegeven met welke normen de scenario's berekend zijn.

Tabel 1: Berekende scenario's

Achtergrondbelasting		
	Huidige situatie	Toekomstige situatie
Kernen	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 3 ou _E /m ³
Buitengebied	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 14 ou _E /m ³
Kern Wanssum	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 2,5 ou _E /m ³
Leefplein	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 6 ou _E /m ³
Plangebied Burgemeester Ponjeestraat	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 7 ou _E /m ³
Voorgrondbelasting		
	Huidige situatie	Toekomstige situatie
Krekelkamp ong	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 7 ou _E /m ³
Veestraat 5	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 6 ou _E /m ³

Resultaten

De effecten van bovenstaande scenario's zijn getoetst en vergeleken met de huidige situatie. De achtergrondbelasting vormt daarbij de maat voor het leefklimaat. In combinatie hiermee is de voorgrondbelasting op basis van geurcontouren rond individuele veehouderijen betrokken om tot een volledig/compleet beeld te komen van de geursituatie in onze gemeente.

Het volgende blijkt.

- *Achtergrondbelasting (zie onderstaande tabel)*
 - De achtergrondbelasting binnen de plangebieden ligt rond de streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit betekent dat er sprake zal zijn van een redelijk goed leefklimaat in de omgeving van de plangebieden;
 - De gemiddelde achtergrondbelasting binnen de plangebieden zal in de toekomst nagenoeg gelijk zijn aan de huidige situatie als gevolg van het feit dat de veehouderijen in de directe omgeving van de plangebieden niet of nagenoeg niet meer kunnen uitbreiden; In onderstaande tabel zijn de resultaten van de scenarioberekeningen en huidige situatie op de achtergrondbelasting weergegeven.

Tabel 2: Resultaten scenarioberekeningen en huidige situatie op de achtergrondbelasting uitgedrukt in ou_E/m^3 .

Plangebied	Huidig	Toekomst*	Scenario**
Leefplein	10 – 15	12 – 18	10 – 15
Burgemeester Ponjeestraat	2 – 7	4 -9	2 -7

(*) Wettelijke norm bebouwde kom $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en buitengebied $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

(**) Norm bebouwde kom Wanssum $2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ Leefplein $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en Burgemeester Ponjeestraat $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

- *Voorgrondbelasting*
 - Bij een normstelling van 6 (Leefplein) c.q. 7 (Burgemeester Ponjeestraat) ou_E/m^3 binnen het de plangebieden in combinatie met de normen op de bestaande kern Wanssum ($2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) is er geen ruimte voor de ontwikkeling van de omliggende veehouderijen. De bedrijven kunnen niet meer in emissie uitbreiden (emissie standstil).
 - Bouwen tot aan een contour van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ is voor het leefklimaat acceptabel en schept ruimte voor het bouwen van woningen (vergeleken met de wettelijke standaardnorm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$).

Conclusies

De achtergrondbelasting op de plangebieden is geen belemmering voor woningbouw in het plangebied. Zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie blijft de achtergrondbelasting rond de streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit wordt beoordeeld als een redelijk goed leefklimaat.

Voor de geplande woningbouw is niet alleen de achtergrondbelasting van belang. Ook de voorgroundbelasting moet in beschouwing worden genomen. Woningbouw te dicht op een veehouderij geeft een te hoge voorgroundbelasting van geur en kan aanleiding zijn voor hinder. De norm van 6 (Leefplein) en 7 (Burgemeester Ponjeestraat) ou_E/m^3 (voorgroundbelasting) blijkt het beste te passen. Wanneer deze normen in de gemeentelijke verordening zijn vastgelegd, dan kan gebouwd worden tot aan een geurcontour van 6 respectievelijk $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is verantwoord omdat het overeenkomt met een mogelijke kans op geurhinder van 14 -16%. Dit hinderpercentage is acceptabel voor een woonwijk die wordt gebouwd in het bestaande buitengebied met een redelijke dichtheid aan (intensieve) veehouderij. Deze grens voor de voorgroundbelasting 6 c.q. $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geldt alleen aan de rand van de contouren rondom de veehouderijen en is gemiddeld genomen over de plangebieden lager.

Belangrijk voor het ontwikkelen van de plangebieden is ook dat bij norm van 6 c.q. $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op de plangebieden de veehouderijen in en om het gebied 'op slot' worden gezet. Dit wil zeggen dat deze veehouderijen niet meer in geuremissie kunnen uitbreiden (emissie standstil) en de geurcontouren van de betreffende veehouderijen hierdoor niet groter kunnen worden.

Aanbeveling

De uitgevoerde gebiedsvisie leidt tot de volgende aanbevelingen.

- ⇒ Een individuele norm voor het plangebied Leefplein in de verordening vastleggen op $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Een individuele norm voor het plangebied Burgemeester Ponjeestraat in de verordening vastleggen op $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Een individuele norm voor de bebouwde kom van Wanssum in de verordening vastleggen op $2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Op het overige grondgebied van de gemeente de wettelijke standaardnormen hanteren. Dit dient niet te worden vastgelegd in de verordening, omdat de wet dit regelt.

Verordening geurhinder en veehouderij ontwerp

De raad van de gemeente Meerlo-Wanssum,
gelet op artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij,
gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders van ...,
gezien het advies van de commissie ...,
gezien de resultaten van het overleg met de gemeente(n) ... en
gelet op de door hem bij besluit(en) van ... vastgestelde gebiedsvisie als bedoeld in artikel 8 van
de Wet geurhinder en veehouderij

BESLUIT:

vast te stellen de volgende verordening houdende regels met betrekking tot beslissingen inzake vergunningen krachtens de Wet milieubeheer voor veehouderijen, voor zover het betreft geurhinder vanwege tot die veehouderijen behorende dierverblijven:

de Verordening geurhinder en veehouderij.

Artikel 1: Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

veehouderij: inrichting die tot een krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen categorie behoort en is bestemd voor het fokken, mesten, houden, verhandelen, verladen of wegen van dieren.
Wet: de Wet geurhinder en veehouderij.

Artikel 2: Aanwijzing gebieden

Als gebieden als bedoeld in artikel 6 van de Wet worden aangewezen de volgende gebieden:

1. Bebouwde kom Wanssum.
De bebouwde kom van de kern Wanssum en dat nader aangegeven is op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart.
2. Leefplein.
Het gebied dat het plangebied "Leefplein" omsluit en dat nader aangegeven is op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart.
3. Plangebied Burgemeester Ponjeestraat.
Het gebied dat het plangebied Burgemeester Ponjeestraat omsluit en dat nader aangegeven is op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart.

Artikel 3: Andere waarden voor de geurbelasting of afstanden

In gebied 1, als omschreven in artikel 2 van deze verordening, gelden de volgende andere waarden.

Op grond van artikel 6, lid 1 van de Wet en in afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover de voor geur gevoelige objecten in het gebied zich bevinden binnen de bebouwde kom van de kern Wanssum: $2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

In gebied 2, als omschreven in artikel 2 van deze verordening, gelden de volgende andere waarden.

Op grond van artikel 6, lid 1 van de Wet en in afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover de voor geur gevoelige objecten in het gebied zich bevinden binnen het plangebied Leefplein: $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

In gebied 3, als omschreven in artikel 2 van deze verordening, gelden de volgende andere waarden.

Op grond van artikel 6, lid 1 van de Wet en in afwijking van artikel 3, lid 1 van de Wet bedraagt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij voor zover de voor geur gevoelige objecten in het gebied zich bevinden binnen het plangebied Burgemeester Ponjeestraat: $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Artikel 4: Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de "Verordening geurhinder en veehouderij".

Aldus vastgesteld in openbare raadsvergadering van ...
De raad van de gemeente Meerlo-Wanssum

De secretaris,

de burgemeester,

1 Inleiding

De Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen moeten voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken² en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar passende normen. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie. Bijlage A geeft een samenvatting van de Wgv.

De gemeente Meerlo-Wanssum heeft de SRE Milieudienst benaderd voor het opstellen van een gebiedsvisie en een conceptverordening. De door de gemeente verstrekte opdracht is verwoord in paragraaf 1.2.

1.1 Gemeentelijk geurbeleid: verordening en gebiedsvisie

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een evaluatie van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de *achtergrondbelasting* in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme. Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Kortom, in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de geurbelasting van veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting. Het niveau voor de achtergrondbelasting speelt ook een belangrijke rol bij ruimtelijke plannen waarvoor de *omgekeerde werking* van de Wgv moet worden beoordeeld. Zoals gezegd zijn de ruimtelijke plannen van de gemeente de basis voor de gebiedsvisie. Daarom is het nodig om in de gebiedsvisie aandacht te besteden aan de omgekeerde werking.

² Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte.

Het aanscherpen of verruimen van individuele normen heeft namelijk gevolgen voor de geurcontouren van de veehouderijen. Lagere normen leiden tot grotere contouren en minder ruimte voor het uitvoeren van bouwplannen in het gebied (in principe mag binnen geurcontouren niet worden gebouwd). Andersom leiden hogere, ruimere individuele normen voor de veehouderijen tot kleinere geurcontouren en dus meer ruimte voor bouwplannen. De omgekeerde werking is vooral van toepassing op bestemmingsplannen of wijziging daarvan vanwege de plannen voor het bouwen van woonwijken, ruimte voor ruimte woningen, bedrijventerreinen en recreatie en toerisme voorzieningen.

Bij sommige ruimtelijke plannen kan het hanteren van een combinatie van twee individuele normen een optie zijn om de gewenste ruimtelijke plannen mogelijk te maken. Door een lage norm te hanteren op de bestaande bebouwing wordt verdere ontwikkeling van de veehouderij tegengegaan (standstil). De tweede en ruimere norm gaat gelden voor het plangebied. Buiten de contour van deze tweede individuele geurnorm kan worden gebouwd. Deze optie is ook in deze gebiedsvisie onderzocht en wordt voorgesteld voor het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat in Wanssum. Het komt er daarbij op neer dat door het hanteren van een lagere norm (in dit geval 2,5) voor de bestaande kern van Wanssum garandeert dat de ontwikkeling van het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat niet in gevaar komt.

Samenvattend

Het uitvoeren van de gebiedsvisie is gericht op het vinden van andere normen voor de geurbelasting en daarmee een onderbouwing te leveren voor de gemeentelijke verordening. De basis vormt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied zoals deze zijn verwoord in bestaande plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen, recreatie en toerisme en landbouwontwikkeling. De huidige situatie wordt vergeleken met de te verwachten situatie.

Bijlage B bevat informatie over de procedurele aspecten van het opstellen van een verordening.

1.2 Opdracht en beoogd resultaat

De gemeente Meerlo-Wanssum wil haar ruimtelijke plannen op basis van een verantwoord geurbeleid tot ontwikkeling brengen. Daarvoor heeft zij de SRE Milieudienst benaderd met de vraag om een gebiedsvisie en een ontwerpverordening op basis van de Wgv op te stellen. Het opstellen van de gebiedsvisie is gericht op het vinden van andere normen voor de geurbelasting. De opdracht is als volgt geformuleerd.

1. Opstellen van een gebiedsvisie

Onderzoek naar passende individuele geurnormen voor deelgebieden binnen de gemeente. In een deelgebied wordt uitgegaan van een gewenste acceptabele achtergrondbelasting van waaruit de bijbehorende individuele normen worden bepaald.

2. Opstellen conceptverordening met andere normen

Op basis van de gebiedsvisie wordt een conceptverordening opgesteld (een voorstel voor het hanteren van andere normen). Deze gaat vergezeld van een kaart met begrenzing van de gebieden waarbinnen een bepaalde normstelling gaat gelden.

3. Opstellen beleid inzake acceptabel leefklimaat

Bepalen van de maximaal toelaatbare voor- en achtergrondbelasting bij het toetsen van ruimtelijke plannen (inbreidingslocaties, woningsplitsing, bouw woning in het buitengebied etc.).

1.3 Leeswijzer

De op deze inleiding volgende hoofdstukken van dit rapport zijn geheel gewijd aan de gebiedsvisie. Hierin is de onderbouwing voor de conceptverordening te vinden. De conceptverordening zelf is een apart document en niet in dit rapport opgenomen.

Hoofdstuk 2 behandelt de uitgangspunten en randvoorwaarden waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld. Voorafgaand aan de gebiedsvisie is een Quicksan uitgevoerd. Op basis daarvan worden uitgangspunten voor de gebiedsvisie geformuleerd. Aanvullend daarop heeft de gemeente voor het opstellen van de gebiedsvisie technische en beleidsmatige uitgangspunten geformuleerd. Daarnaast bevat de Wgv een aantal randvoorwaarden waaraan de gebiedsvisie moet voldoen. Dit geldt ook voor het Reconstructieplan en de uitvoeringsplannen die daar onderdeel vanuit maken, zoals het landbouwontwikkelingsplan (LOG). Uitgangspunten en randvoorwaarden zijn opgenomen om scenario's van normstellingen te kunnen beoordelen (hoofdstuk 4).

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling behoort ook tot de uitgangspunten van de gebiedsvisie. Deze is apart beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 2 zijn de gebieden en hun gewenste ruimtelijke ontwikkeling getypeerd in overeenstemming met de MILO systematiek. Op basis van deze gebiedstypering zijn streefwaarden voor de achtergrondbelasting gekozen.

Hoofdstuk 4 bevat technische informatie voor het berekenen van de achtergrondbelasting, voorgrondbelasting en geurcontouren. Uitgelegd wordt hoe met V-Stacks-gebied berekeningen worden uitgevoerd en de uitkomsten in een GIS-omgeving worden ingevoerd om deze te kunnen visualiseren. De resultaten worden geëvalueerd op basis van de hiervoor aangegeven uitgangspunten en randvoorwaarden.

In hoofdstuk 5 zijn de scenario's voor normstellingen beschreven. Deze worden doorgerekend conform de in hoofdstuk 4 verwoorde werkwijze. De resultaten worden gepresenteerd en besproken in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 bevat de conclusies en de aanbevelingen.

In hoofdstuk 8 wordt een onderbouwing beschreven aangaande de maximaal acceptabele voor- en achtergrondbelasting bij nieuwe ruimtelijke plannen.

De samenvatting is een beleidssamenvatting van de gebiedsvisie en vindt u aan het begin van het rapport. Hierin is de onderbouwing voor het hanteren van andere normen samengevat en deze zijn verwerkt in de conceptverordening.

2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

De gebiedsvisie moet aan verschillende eisen voldoen die gesteld zijn door de wetgever, de reconstructie of de gemeente zelf. In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld.

Voorafgaand aan de gebiedsvisie is een Quicksan uitgevoerd. Deze heeft al duidelijk gemaakt in welke richting de gebiedsvisie moet worden ingestoken en wat de aandachtspunten daarbij zijn. De Quicksan is daarom het vertrekpunt in dit hoofdstuk en ook de relatie met het aanhoudingsbesluit komt aan bod. Vervolgens worden de uitgangspunten en randvoorwaarden uit de Wgv, van de gemeente en vanuit het Reconstructieplan op een rij gezet.

2.1 Aandachtspunten uit de Quicksan

In de maanden voorafgaand aan het opstellen van deze gebiedsvisie is een Quicksan uitgevoerd. De huidige en toekomstige situatie (worstcase³) zijn met elkaar vergeleken. De gevonden aandachtspunten zijn:

- de ontwikkeling van het plangebied Leefplein (Meerlo);
- de ontwikkeling van het plangebied Burgemeester Ponjeestraat (Wanssum).

Op grond van de resultaten van de Quicksan heeft de gemeente Meerlo-Wanssum besloten om een gebiedsvisie en een verordening op te stellen voor de voornoemde plangebieden.

2.2 Aanhoudingsbesluit

Het aanhoudingsbesluit is een besluit gebaseerd op de Wet geurhinder en veehouderij. Op grond van het besluit mogen binnenkomende vergunningaanvragen van veehouderijen in beginsel gedurende een jaar worden aangehouden. Dit biedt de gemeente de gelegenheid om een gemeentelijk beleid op te stellen. Dit wil zeggen, een gebiedsvisie te maken ter onderbouwing van in een verordening vastgelegde andere normen. Door vergunningaanvragen van veehouderijen tijdelijk aan te houden is voorkomen dat veehouderijen potentiële ontwikkelingsmogelijkheden op ongewenste locaties gaan benutten (ontwikkeling van veehouderij in verwevingsgebieden of landbouwontwikkelingsgebieden, dorpskernen, recreatie of andere functies).

³ De quickscan met het wettelijke scenario betreft een worst-case scenario. De realiteit zal genuanceerder zijn als gevolg van onder andere:

- dat bestaande melkveehouderijen minder omschakelen of kunnen omschakelen naar intensieve veehouderij;
- dat geen rekening gehouden is met andere beperkingen in de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijen, bijvoorbeeld als gevolg van te hoge ammoniakdeposities op nabij gelegen Natura 2000 gebieden, of als gevolg van hoge concentratie van fijn stof in de omgeving;
- dat ook geen rekening is gehouden met het bedrijfseconomisch perspectief van de bedrijven in het gebied.

De gemeente heeft op 7 mei 2007 een aanhoudingsbesluit genomen dat van toepassing is op het hele grondgebied. Het aanhoudingsbesluit bevriest de vergunningverlening Wet milieubeheer aan veehouderijen in beginsel voor een periode één jaar. In artikel 7 lid 3 van de Wgv is geregeld dat binnen één jaar de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad moet zijn aangeboden. Anders vervalt het aanhoudingsbesluit.

Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat de ontwerpverordening ter inzage is gelegd (afhankelijk van inspraakverordening) en het definitieve besluit over de verordening is genomen.

2.3 Randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij

In artikel 8 zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen. Deze eisen luiden als volgt.

1. Bij het bepalen van een andere waarde of afstand, bedoeld in artikel 6, betreft de gemeenteraad in elk geval:
 - a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
 - b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
 - c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.
2. Bij het bepalen van een andere waarde of afstand betreft de gemeenteraad tevens:
 - a. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of
 - b. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

In artikel 9 is bepaald dat de verordening pas vastgesteld kan worden na overleg met de buurgemeenten. Het betreffende artikel luidt als volgt.

Wanneer voor een gebied als bedoeld in artikel 6 een andere waarde of andere afstand dan genoemd in de artikelen 3 of 4 wordt vastgesteld, en het effect vanwege het vaststellen van die andere waarde of andere afstand doorwerkt naar het grondgebied van een naburige gemeente, kan de gemeenteraad daartoe slechts overgaan na overleg met die naburige gemeente.

Bovenstaande eisen uit de Wgv worden in deze gebiedsvisie beoordeeld met uitzondering van de genoemde *afwijkende relatie geurbelasting en geurhinder*. Hiervoor moet door onderzoek de relatie tussen geurbelasting en geurhinder worden bepaald (zie Memorie van Toelichting bij de Wgv). Uit een dergelijk onderzoek moet blijken dat de hinderbeleving afwijkt van het rapport 'Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA, 2001). Ten behoeve van de Wgv is in dit rapport voor de diercategorie varkens de relatie tussen geurbelasting en geurhinder bepaald. Uit het onderzoek blijkt niet dat de hinderbeleving voor de diercategorieën rundvee (vleeskalveren), nertsen en kippen statistisch significant afwijkt van die van varkens.

Niet kan worden uitgesloten dat voor de eerstgenoemde diercategorie toekomstig onderzoek kan leiden tot de conclusie dat bij gelijke geurbelasting de geurhinder wel degelijk significant lager is dan bij varkens. Dergelijk onderzoek is door de gemeente niet overwogen.

2.4 Uitgangspunten reconstructiebeleid

In de Meststoffenwet zijn concentratiegebieden voor de veehouderij aangewezen. Deze gebieden liggen in de provincies Utrecht, Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De Reconstructiewet concentratiegebieden deelt deze op in reconstructiegebieden. Het doel van de reconstructie is het gevaar van ziekteverspreiding onder het vee (zoals varkenspest) en milieubelasting te verminderen (waaronder de geurhinder). De veehouderij in deze gebieden moet daarvoor beter worden gespreid. In reconstructiegebieden vindt de herverdeling van de ruimte plaats. Per gebied is een reconstructiecommissie verantwoordelijk voor de herindeling. Deze commissies hebben de afgelopen jaren reconstructieplannen opgesteld waarin de ruimtelijke herindeling is vastgelegd. De plannen zijn goedgekeurd door de provincie. In de reconstructieplannen zijn namelijk zones aangewezen waarin meer of minder mogelijkheden zijn voor de veehouderij.

- **Extensiveringsgebieden.** In deze gebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of het bouwblok uitbreiden. Deze zones moeten 'veearm' worden en liggen rond de voor verzuring gevoelig bos- en natuurgebieden.
- **Verwevingsgebieden.** Hier lopen de functies landbouw, wonen, recreatie en natuur door elkaar.
- **Landbouwontwikkelingsgebieden.** In deze gebieden is uitbreiding en vestiging van intensieve veehouderijbedrijven toegestaan. Landbouwontwikkelingsgebieden zijn in het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg zo begrensd dat er vanuit het provinciaal ruimtelijke en milieubeleid ook daawerkelijk ruimte is voor bedrijfsontwikkeling en voor concentratie van bedrijven.

2.5 Gemeentelijk beleid

De gemeente Meerlo-Wanssum heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wgv mogelijk is als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Dit geldt specifiek voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan Leefplein bij de kern Meerlo en de ruimte voor woningbouw aan de Burgemeester Ponjeestraat te Wanssum. In het kader van de Wgv is het vastleggen van andere normen in een geurverordening het eerste aangewezen hulpmiddel. Een mogelijk gewijzigde normstelling in het kader van de voornoemde plangebieden mag de uitbreidingsmogelijkheden in het landbouwontwikkelingsgebied op de grens van de gemeenten Meerlo-Wanssum en Venray zo min mogelijk beperken.

De gemeente heeft ook andere hulpmiddelen tot haar beschikking. In het RO-spoor wordt in eerste instantie gedacht aan randvoorwaarden aan het bouwblok en/of de hoogte van de gebouwen. In het Reconstructieplan wordt de omvang van de bouwblokken begrensd. Deze begrenzing zal in het bestemmingsplan worden overgenomen. In het bestemmingsplan buitengebied zijn geen aanvullende voorwaarden opgenomen met betrekking tot bebouwingspercentages. Wel zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van de hoogte van de bebouwing.

Ook technische maatregelen om de emissie van geurstoffen (vergaand) te beperken zijn behulpzaam bij het beperken van de geurbelasting van een gebied. Aangenomen kan worden dat op basis van het landelijke beleid op grond van de Europese richtlijn IPPC dat is vastgelegd in de circulaire omgevingstoets, het toepassen van verdergaande techniek bij de vergunningverlening kan worden afgedwongen zowel voor ammoniak als geur en andere stoffen die de kwaliteit van de omgeving kunnen beïnvloeden.

De Memorie van Toelichting bij de Wgv zegt hierover het volgende:

Ten aanzien van de emissie van geur zijn (nog) geen emissiegrenswaarden vastgesteld⁴. Daarom zal bij iedere vergunningverlening steeds moeten worden gezien of het betreffende huisvestingssysteem gelet op de geuremissie en de lokale geurhindersituatie wel BBT is. Indien nodig zal het bevoegd gezag tot toepassing van een andere techniek moeten adviseren of aanvullende voorschriften in de vergunning moeten opnemen. Artikel 2, tweede lid, van het wetsvoorstel voorziet hierin. Op grond van deze bepaling kunnen de eventueel noodzakelijke voorschriften in de vergunning worden opgenomen - of kan er worden getoetst aan eventuele algemene regels die voorschriften met betrekking tot BBT bevatten. Als niet kan worden bereikt dat de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast, moet de vergunning worden geweigerd.

Daarnaast kan ook de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) handvatten gaan bieden voor het gemeentelijk geurbeleid. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is op dit punt een specifieke uitwerking gegeven (Kamerstukken II 2002/03, 28 916, nr. 3, blz. 45). Hier wordt vooral een relatie gelegd met de Wet milieubeheer op basis waarvan milieukwaliteitseisen kunnen worden gesteld. De beoogde milieukwaliteit kan dan zowel worden bereikt door maatregelen aan de bron als door maatregelen aan de kant van de ontvangende omgeving, of door maatregelen ten aanzien van het overdrachtsgebied. Een voorbeeld van de laatste categorie van maatregelen is de zonering: het ruimtelijk scheiden van milieubelastende activiteiten en daarmee niet harmoniërende activiteiten of functies. Het bestemmingsplan is de aangewezen rechtsfiguur, waarbij rondom activiteiten die een gevaar of belasting vormen voor de leefomgeving, een gebied wordt gecreëerd waarbinnen beperkingen gelden voor nieuwe activiteiten of de uitbreiding van bestaande activiteiten. De in de nieuwe Wro neergelegde regeling maakt het mogelijk om kwaliteitseisen die zowel een ruimtelijke component als een milieucomponent bevatten, te bundelen in één algemene maatregel van bestuur of verordening, die gebaseerd wordt op zowel de Wet milieubeheer als de nieuwe Wro (Bron: Memorie van Toelichting Wgv).

Uitgangspunten gemeente Meerlo-Wanssum

Met het oog op de verordening heeft de gemeente Meerlo-Wanssum voor de gebiedsvisie de volgende uitgangspunten geformuleerd.

Groei veehouderij

Gelet op de resultaten van de Quicksan zijn er geen problemen te verwachten als gevolg van groei van de veehouderij en effecten op de achtergrondbelasting. Bij het bepalen van de achtergrondbelasting volgens de gekozen scenario's zijn groeiverwachtingen voor de veehouderij geformuleerd. De in de Quicksan doorgerekende toekomstige situatie gaat uit van een maximale opvulling van alle in het gebied aanwezig veehouderijen (worst case scenario).

Dit geeft echter geen realistisch beeld aangezien het aannemelijk is dat niet elk bedrijf maximaal zal uitbreiden. Hiervoor kunnen diverse redenen zijn (economisch, bedrijfsopvolging, andere beperkende factoren zoals bouwblok, ammoniak, fijn stof e.a.). Op basis hiervan is een groeiscenario ontwikkeld.

De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, de provincie Limburg, de Limburgse Milieufederatie, ARVALIS, ARCADIS en het LEI hebben in samenspraak hiertoe een scenario ontwikkeld. Dit scenario is als uitgangspunt genomen voor het bepalen van een afwijkende normstelling. Uitgangspunten van dit scenario zijn dat in de extensiveringsgebieden geen toename van de geuremissie wordt verwacht.

In de verwevingsgebieden wordt een gemiddelde toename van de geuremissie van 20% ten opzichte van het vergunde niveau verwacht en in de landbouwontwikkelingsgebieden een gemiddelde groei van 30%.

Streefwaarden voor de geurbelasting

De gemeente Meerlo-Wanssum heeft de volgende streefwaarden voor achtergrondbelasting als uitgangspunten voor de gebiedsvisie gekozen:

- een maximale geurbelasting (achtergrond) op de woonkernen van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, met als streven dat deze zo dicht mogelijk de huidige waarde benaderd;
- ruimte maken voor uitvoering van de plangebieden "Leefplein" en "Burgemeester Ponjeestraat";

De gekozen streefwaarde voor de achtergrondbelasting is afgeleid uit tabel 1 (volgende pagina). Hierin zijn streefwaarden voor de achtergrond geurbelasting uitgewerkt naar gebiedstype. Voor al de woonkernen is als streefwaarde voor de achtergrondbelasting $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en komt overeen met een mogelijke kans op geurhinder van 12%. Dit wil zeggen dat de gemeente uitgaat van een gelijkwaardig leefklimaat voor alle woonkernen. Dit leefklimaat kan als redelijk goed worden bestempeld. Dit is af te leiden uit de handreiking bij de Wgv, bijlage 6 en 7 (Infomil, 1 mei 2007). De achtergrondbelasting is in deze handreiking in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Tabel 2 is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv.

De gekozen streefwaarde voor de voorgrondbelasting is afgeleid uit de handreiking bij de Wgv, bijlage 6 en 7 (Infomil, 1 mei 2007). Uitgegaan is van een maximale geurhinder van 16%, hetgeen overeenkomt met een streefwaarde $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Bouwen binnen de geurcontour van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wordt als niet verantwoord verondersteld omdat de mogelijke kans op geurhinder in dat geval hoger dan 16% zal zijn.

De streefwaarde voor de geurhinder als voorgrondbelasting van 16% is hoger dan de streefwaarde voor de achtergrondbelasting van 12%. De reden hiervoor is dat de voorgrondbelasting beperkt is tot de rand van een contour rond een bedrijf. Gemiddeld over het plangebied zal de voorgrondbelasting veel lager zijn, terwijl de achtergrondbelasting ook een gemiddelde vertegenwoordigt, namelijk de geurbelasting van alle omliggende bedrijven gezamenlijk.

⁴ Ten aanzien van ammoniak zijn in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij emissiegrenswaarden vastgesteld (maximale emissiewaarden genoemd) waaraan huisvestingssystemen moeten voldoen.

Tabel 3. Streefwaarden voor de achtergrondbelasting geur uitgewerkt naar gebied (naar voorbeeld van de MILO-systematiek). NB. Deze tabel is alleen bestemd voor gebruik in de concentratiegebieden voor de veehouderij

Type gebied	Dichtheid intensieve veehouderij	Voorbeelden gebieden	Streefwaarden achtergrondbelasting*
Woonkernen stedelijk	enige, grote omvang of veel met redelijke omvang	Eindhoven, Helmond	$\pm 4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woonkernen met stedelijk karakter		Venray	$\pm 10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woonkernen met landelijk karakter		Wanssum, Meerlo, Castenray, Leunen	$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ⁵
Buitengebied kleine clusters woningen	veel, grote omvang	buurtschappen, lintbebouwingen, niet zijnde bebouwde kom	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woningen verspreid liggend		Verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventereinen	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woningen verspreid liggend		Landbouw-ontwikkelingsgebied	$\pm 32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

* Deze tabel moet niet strikt gelezen worden. De streefwaarden zijn voorzien van een “±” teken. Dit betekent dat er een marge is, afhankelijk van de feitelijke situatie van het type gebied. Enkele voorbeelden.

- Een kleine cluster van woningen in nabij een landbouwontwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsgedebied tussen beiden. Om die reden kan een streefwaarde van $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in deze situatie verantwoord zijn.
- Een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in het huidige buitengebied met veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een streefwaarde tussen de 10 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden.
- Bij de planning van grote vinex woonwijken is het raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- Voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijke karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 14 en $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden zijn.

⁵ Het uitgangspunt van de gebiedsvisie voor de gemeente Meerlo-Wanssum is dat de achtergrondbelasting op de woonkernen en de bijbehorende uitbreidingsplannen circa $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ mag bedragen. De genoemde $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ moet als uiterste bovengrens van een acceptabele achtergrondbelasting worden gezien.

Tabel 4. De achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

NB. Tussen haakjes zijn de streefwaarden voor de achtergrondbelasting vermeld.

Achtergrondbelasting geur (ou _E /m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%) *	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1 - 3	< 5	zeer goed
4 - 8	5 – 10	Goed
9 - 13 (10)	10 – 15 (12)	redelijk goed
14 - 20	15 – 20	Matig
21 - 28	20 – 25	tamelijk slecht
29 - 38	25 – 30	Slecht
39 - 50	30 – 35	zeer slecht
51 - 65	35 – 40	extreem slecht

* Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt.

- De geurhinder is uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven 'soms of vaak last van geur van stallen van veehouders' te ondervinden. Er wordt aangenomen dat de hindercijfers niet alleen de situatie tijdens het afnemen van de enquête beschrijven maar ook een voorspellende waarde hebben voor de te verwachten geurhinder in de toekomst en op andere locaties in Nederland.
- De verkregen geurhinderpercentages moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, zij geven een indicatie. Zij zijn gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef en de hindermeting is uitgevoerd volgens de daarvoor in Nederland geldende voorschriften. Het betreft echter gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dat wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid). Zie ook de achtergrondinformatie bij de relatie geurbelasting – geurhinder hierna.
- Effecten van geurhinder voor omwonenden: 'geur is de eigenschap van (een combinatie van) organische stoffen om met behulp van zintuigen in de neus te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en als onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden. Een directe relatie tussen geurwaarneming en ziekte is niet aangetoond, maar geurhinder kan lichamelijke processen op gang brengen die leiden tot ziekte. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten (hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag) en/of psychische klachten (spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat, vermindering van activiteiten buitenshuis). De mate van geurhinder wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de gehinderde (zoals karakter en lichamelijke gezondheid).
- De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten, de gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en of hij de mate van geurhinder acceptabel acht.

Bron: bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

Tabel 5. De voorgrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

NB. Tussen haakjes zijn de streefwaarden voor de voorgrondbelasting vermeld.

Voorgrondbelasting geur (ou _E /m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%) *	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
0 – 1	< 5	zeer goed
1,5 – 4	5 – 10	Goed
4 – 6,5	10 – 15	redelijk goed
7 – 10 (7)	15 – 20 (16)	Matig
11 – 14	20 – 25	tamelijk slecht
14 – 19	25 – 30	Slecht
20 – 25	30 – 35	zeer slecht
26 – 32	35 – 40	extreem slecht

- Met de voorgrondbelasting wordt de geurbelasting bedoeld van één veehouderij welke de meeste geur bij het geurgevoelig object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dichtbij het geurgevoelig object is gelegen.
- Uit onderzoek (PRA Odournet 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting door één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van de meerdere veehouderijen (de achtergrondbelasting).

3 Gewenste ruimtelijke ontwikkeling

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Meerlo-Wanssum wordt bepaald door reconstructieplannen, plannen voor woningbouw, ruimte voor ruimte en ontwikkeling van recreatie. Deze plannen worden in dit hoofdstuk besproken.

3.1 Reconstructieplan

Het Reconstructieplan gaat uit van een ruimtelijke herindeling. Er zijn gebieden aangewezen met meer of minder mogelijkheden voor de veehouderij (zie ook paragraaf 2.4). Het betreft een indeling in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. In de extensiveringsgebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. Deze zones moeten 'vee-arm' worden en liggen rond de voor verzuring gevoelig bos- en natuurgebieden. In de verwevingsgebieden kunnen meerdere functies landbouw, wonen, recreatie en natuur naast elkaar bestaan. In de landbouwontwikkelingsgebieden is uitbreiding en vestiging van veehouderijbedrijven toegestaan.

3.2 Gemeentelijke plannen

De plannen van de gemeente beperken zich tot het "Leefplein" en het plangebied "Burgemeester Ponjeestraat". Deze plangebieden zijn gelegen in het verwevingsgebied rond de bestaande woonkernen Meerlo en Wanssum. De gemeente heeft plannen met het oog op woningbouw.

In deze gebiedsvisie zijn de gemeentelijke plannen voor woningbouw in de voornoemde plangebieden in beschouwing genomen. Binnen deze plangebieden zal naar een normstelling die past bij het gebied, de functie wonen en het daarbij behorende woon- en leefklimaat, worden gezocht.

4 Werkwijze

Het opstellen van de gebiedsvisie bestaat uit de volgende stappen:

- verzamelen van gegevens ruimtelijke ordening, veehouderijen en geurgevoelige objecten.
- aanmaken van rekenbestanden;
- uitvoeren van berekeningen met V-Stacks-gebied;
- interpretatie en analyse van de resultaten.

Hieronder worden deze vier stappen inhoudelijk besproken. Indien van toepassing wordt vermeld welke aannames of vooronderstellingen zijn gehanteerd bij het uitvoeren van de berekeningen.

4.1 Verzamelen van gegevens.

Ten behoeve van de gebiedsvisie zijn de volgende gegevens verzameld aangaande de ruimtelijke-ordeningsplannen van de gemeente (gewenste ruimtelijk ontwikkeling), de veehouderijen en de geurgevoelige objecten.

➤ Ruimtelijke indeling

Vanuit het GIS systeem zijn ruimtelijke data verzameld waaronder gemeentegrenzen, bebouwingsgrenzen, bufferzone's en integrale zonering (extensiveringsgebied, verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied). Daarnaast heeft de gemeente de begrenzing van de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat aangereikt.

➤ Veehouderijen

In de gebiedsvisie wordt de voorgrondbelasting⁶ als de achtergrondbelasting⁷ voor de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat berekend. Deze voor- en achtergrondbelasting wordt niet alleen bepaald door de veehouderijen binnen de gemeentegrenzen. Ook bedrijven van de buurgemeenten hebben met name invloed op de achtergrondbelasting, maar kunnen ook van invloed zijn op de voorgrondbelasting. Deze invloed reikt tot 2 km om het gebied.

Daarom zijn ook gegevens van veehouderijen in de buurgemeenten verzameld. Het betreft de gemeenten Horst aan de Maas, Boxmeer, Bergen en Venray.

⁶ Met de *voorgndbelasting* wordt de geurbelasting bedoeld van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur bij het geurgevoelig object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dichtbij het geurgevoelig object is gelegen. De voorgrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder omdat uit onderzoek is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting, bij gelijke belastingen. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

⁷ Onder de *achtergrondbelasting* verstaan we de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

➤ Geurgevoelige objecten

De achtergrondbelasting wordt berekend door de individuele belasting van de veehouderijen op geurgevoelige objecten op een bepaalde manier bij 'elkaar op te tellen'. Omdat de belasting van veehouderijen tot 2 km buiten het plangebied bijdragen aan met name de achtergrondbelasting, moeten ook de gegevens van de geurgevoelige objecten in deze zone beschikbaar zijn. Het verzamelen van deze gegevens is uitgevoerd door de gemeente Meerlo-Wanssum.

Locaties waarop nog een agrarische bestemming rust maar waar geen vergunning voor het houden van dieren is, zijn beschouwd als voor geurgevoelige objecten.

Voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom is een norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van toepassing en voor geurgevoelige objecten in het buitengebied een norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

4.2 Aanmaken rekenbestanden

Voor het berekenen van de voorgrondbelasting en de achtergrondbelasting in en rondom de plangebieden zijn een aantal rekenbestanden aangemaakt.

Achtergrondbelasting

De verzamelde gegevens zijn voor het berekenen van de achtergrondbelasting ingevoerd in twee rekenbestanden (databases), één voor de bronnen (veehouderijen) en één voor de receptoren (geurgevoelige objecten). Daarnaast zijn in het rekenprogramma V-Stacks-gebied grids rondom de plangebieden aangemaakt. De rekenbestanden en inhoud daarvan wordt hieronder besproken.

Het bronnenbestand

Het rekenbestand met bronnen bevat:

- 159 bedrijven;
- alleen extensieve bedrijven in extensiveringsgebied (met name melkveehouderijen) hebben geen mogelijkheid tot omschakelen naar een intensieve veehouderij;
- bevat per bedrijf een aantal verplichte parameters. Het betreft: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten, emissiepunthoogte, gemiddelde gebouwhoogte, emissiepuntbinnendiameter, emissiepunt uitreesnelheid, vergunde emissie en de maximaal vergunde emissie. Voor een aantal parameters zijn onderstaande defaultwaarden ingevoerd:
 - Vergunde emissie (E-vergund): op basis van de vigerende vergunning (Web-BVB)
 - Emissiepunt hoogte (ST-HOOGTE) 6,0 m.;
 - Gemiddelde gebouwhoogte (GEMGEBH): 6,0 m.;
 - Emissiepunt binnendiameter (ST-BINDIAM): 0,5 m.;
 - Emissiepunt uitreesnelheid (ST-UITTREE): 4,0 m/s;
 - Maximale emissie (E-MAX): $172.500 \text{ ou}_E/\text{s}$ ⁸;
E-Max is $172.500 \text{ ou}_E/\text{s}$. Dit komt overeen met 7.500 mestvarkeneenheden indien wordt uitgegaan van traditioneel gehouden vleesvarkens. Gemakshalve wordt gerekend met $1 \text{ MVE} = 23 \text{ ou}_E/\text{s}$

⁸ ou_E/s = odour units per seconde, eenheid waarin de emissie van geurstoffen wordt uitgedrukt.

Het receptorenbestand

Het rekenbestand met receptoren bevat:

- 1876 objecten, inclusief die van de omliggende gemeenten. Een deel van de gevoelige objecten is uit het rekenbestand verwijderd. Het betreft een groot deel van de objecten binnen de bebouwde kom. Daarvoor in de plaats zijn op representatieve locaties op de rand van deze clusters (bijv. bebouwde kom) een beperkt aantal receptoren opgenomen en worden ijkpunten genoemd. Omdat het representatieve punten betreft aan de rand van de bebouwingsclusters zijn deze eerst beperkend voor de mogelijkheden van een veehouderij. Het weglaten van de gevoelige objecten binnen de rand van de bebouwingsclusters heeft daarom geen gevolgen voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. Het voordeel is dat de rekentijd aanzienlijk wordt verkort omdat het programma V-Stacks-gebied niet alle relaties tussen veehouderijen en geurgevoelige objecten hoeft door te rekenen (de niet relevante zijn dus weggelaten).
- de normen voor de geurbelasting vanuit de veehouderij, afhankelijk van de normstelling. Bijvoorbeeld, de geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom zijn voorzien van de norm $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (522 objecten of ijkpunten) en de objecten in het buitengebied hebben de norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gekregen (1354 objecten). Dit voorbeeld komt overeen met het toekomstig scenario waarin op de bebouwde kom en in het buitengebied de wettelijke normen worden gehanteerd.
- per object de verplichte parameters: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten en de geurnorm. In dit bestand zijn tevens niet verplichte parameters opgenomen zoals postcode en huisnummer indien beschikbaar.

Het grid

Er zijn grids aangemaakt (in V-Stacks-gebied) om achtergrondbelasting van de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat te kunnen bepalen. Een grid (of raster) is een rechthoekig gebied waarin op regelmatige afstand van elkaar rekenpunten liggen. V-Stacks-gebied berekent vervolgens per gridpunt de hoogte van de geurbelasting waarna dit in een uitvoerbestand wordt opgeslagen. Met behulp van een dergelijk grid kan de totale geurbelasting van een gebied in beeld worden gebracht.

Er zijn voor de gebiedsvisie van de gemeente Meerlo-Wanssum een groot aantal grids gebruikt om achtergrondbelasting in de gemeente Meerlo-Wanssum en in het bijzonder van de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat te kunnen bepalen.

Overzicht van bronnen en receptoren

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de bronnen en de receptoren binnen het gemeentelijk grondgebied en in een zone van 2 km daarom heen geprojecteerd op de kadastrale kaart van gemeente Meerlo-Wanssum. In dit overzicht zijn de geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en in het buitengebied aangegeven met als voorbeeld de normen van respectievelijk $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor geurgevoelige objecten in het buitengebied. Ook de gemeentegrens is aangegeven.

Voorgrondbelasting

Uit onderzoek is gebleken (PRA Odournet, 2001) dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van meer veehouderijen (achtergrondbelasting). Daarom is het nodig om in en rondom het plangebied Leefplein per situatie te onderzoeken welke de hoogste hinder geeft. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting maatgevend is indien die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting.

De verzamelde gegevens zijn voor het berekenen van de voorgrondbelasting per bedrijf in twee rekenbestanden (databases) ingevoerd, één voor de bron (het veehouderijbedrijf) en één voor de receptoren (geurgevoelige objecten). De voorgrondbelasting is ook met V-Stacks-gebied bepaald en met de uitkomsten zijn geurcontouren per bedrijf in beeld gebracht. De rekenbestanden en inhoud daarvan wordt hieronder besproken.

Het grid

Er is per bedrijf een grid aangemaakt (in V-Stacks-gebied) om de voorgrondbelasting van deze bedrijven op het plangebied Leefplein te kunnen bepalen en de geurcontouren in beeld te brengen. Een grid (of raster) is een rechthoekig gebied waarin op regelmatige afstand van elkaar rekenpunten liggen. V-Stacks-gebied berekent vervolgens per gridpunt de hoogte van de geurbelasting waarna dit in een uitvoerbestand wordt opgeslagen. Met behulp van het uitvoerbestand kunnen de geurcontouren van de veehouderijen met elke gewenste norm in beeld worden gebracht.

4.3 Uitvoeren van berekeningen (V-stacks-gebied)

In artikel 8 van de Wet geurhinder en veehouderij is vastgelegd dat "de huidige en de te verwachten geursituatie in het gebied" en tevens "de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied" belangrijke overwegingen zijn om te besluiten tot het hanteren van andere normen dan de standaard in de wet opgenomen normen. In de gebiedsvisie zijn daarom de huidige geursituatie en te verwachten geursituatie in en rondom de plangebied Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat in beeld gebracht. Dit aan de hand van de voorgrondbelasting én de achtergrondbelasting.

Achtergrondbelasting

De berekeningen van de achtergrondbelasting worden uitgevoerd met V-Stacks-gebied. Per berekening zijn alle bronnen en receptoren meegenomen. Om berekeningen te kunnen maken van zowel de huidige als de toekomstscenario's zijn twee verschillende bronbestanden en twee verschillende receptorenbestanden aangemaakt:

De Bronnenbestanden:

- een bestand voor berekening van de huidige situatie (E-Max is gelijk aan E-vergund);
- een bestand voor berekening van de toekomstige situatie waarbij E-Max op 172.500 ou_E/s is gesteld.

De berekeningen zijn uitgevoerd overeenkomstig het in Noord- en Midden-Limburg afgesproken groeiscenario (0% toename van de geuremissie in extensiveringsgebieden, 20% toename in verwevingsgebieden en 30% toename in de landbouwontwikkelingsgebieden)

Er is overigens geen rekening gehouden met andere beperkingen in de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijen, bijvoorbeeld als gevolg van te hoge ammoniakdeposities op nabij gelegen Natura 2000 gebieden of als gevolg van hoge concentraties van fijn stof in de omgeving. Ook is geen rekening gehouden met het bedrijfseconomisch perspectief van de bedrijven in het gebied.

De receptorenbestanden:

- een bestand voor berekening van de huidige en de toekomstige situatie op basis van de wettelijke normen.
- een bestand voor berekening van de toekomstige situatie waarbij de afwijkende normen zijn aangehouden.

In het volgende hoofdstuk worden de verschillende scenario's nader toegelicht.

4.4 Interpretatie en analyse van de resultaten

De resultaten van de berekeningen met V-Stacks-gebied worden in uitvoerbestanden vastgelegd. De resultaten van deze berekeningen worden vervolgens ingelezen in een grafische omgeving (Arcview GIS 3.2a) waarmee de resultaten visueel kunnen worden weergegeven en geanalyseerd (Spatial Analyst).

De analyse is gericht op de berekende totale geurbelasting waarbij de huidige situatie (fase 1) en de toekomstscenario's (fase 2 en 3) worden vergeleken. Daarbij wordt een relatie gelegd met de mogelijke kans op geurhinder in het plangebied en wordt een indicatie gegeven van het leefklimaat.

Toetsing van de resultaten en analyse

Met deze gebiedsvisie wordt de voor- en achtergrondbelasting voor de huidige en te verwachte toekomstige situatie in en rondom plangebied Leefplein en het plangebied Burgemeester Ponjeestraat in beeld gebracht. De hoogte van de voor- en achtergrondbelasting zal beoordeeld moeten worden, waarbij moet worden bepaald of deze acceptabel is voor het leefklimaat. Deze beoordeling ligt aan de basis van besluiten over het al dan niet verruimen of aanscherpen van de individuele belastingsnormen van veehouderijen in (delen van) de gemeente Meerlo-Wanssum. Om op basis van de voor- en achtergrondbelasting uitspraken te kunnen doen over het leefklimaat heeft de gemeente tabel 1 en 2 gebruikt met streefwaarden voor de achtergrondbelasting en op basis daarvan haar uitgangspunten met betrekking tot het leefklimaat gekozen. Zie hiervoor paragraaf 2.5. Het toekomstscenario wordt aan deze uitgangspunten getoetst en vergeleken met de huidige situatie.

5 Scenario's

In dit hoofdstuk worden de scenario's behandeld die in het kader van deze gebiedsvisie zijn doorgerekend op hun effecten voor de voor- en achtergrondbelasting als maat voor het leefklimaat binnen de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat. In aansluiting op de Quicksan zijn meerdere scenario's voor normstellingen doorgerekend. Deze scenarioberekeningen worden beschouwd als vingeroefeningen, als eerste oriëntatie op de normstelling en de invloed van verschillende scenario's voor de veehouderij. Omdat het oriënterende scenarioberekeningen betreft zijn deze niet in de gebiedsvisie opgenomen.

In onderstaande tabel staat weergegeven met welke normen de scenario's zijn berekend.

Tabel 6. De scenario's

Achtergrondbelasting		
	Huidige situatie	Toekomstige situatie
Kernen	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 3 ou _E /m ³
Kern Wanssum	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 2,5 ou _E /m ³
Buitengebied	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 14 ou _E /m ³
Plangebied Leefplein	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 6 ou _E /m ³
Plangebied Burgemeester Ponjeestraat	Norm 14 ou _E /m ³	Norm 7 ou _E /m ³
Voorgroundbelasting		
	Huidige situatie	Toekomstige situatie
Veestraat 5	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 6 ou _E /m ³
Krekelkamp ong.	Norm 3 ou _E /m ³	Norm 7 ou _E /m ³

Toelichting

Huidig

Achtergrondbelasting

In de huidige situatie is de huidige achtergrondbelasting met de wettelijke normen van 3 ou_E/m³ in de bebouwde kom en 14 ou_E/m³ in het buitengebied en de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat (in de huidige situatie is zijn de plangebieden immers nog buitengebied) berekend. Bij de berekening van de huidige achtergrondbelasting is in het bronnenbestand de E-Max gelijk gesteld aan de E-vergund.

Toekomstig

In de toekomstige situatie is de toekomstige achtergrondbelasting met de de wettelijke norm van 3 ou_E/m³ in de bebouwde kom de norm van 2,5 ou_E/m³ (Wanssum) ou_E/m³ in de bebouwde kom en 14 ou_E/m³ in het buitengebied berekend. De omvang van de veehouderij is begrensd op een maximale emissie van 172.500 ou_E/s (E-Max = 172.500). Groescenario overeenkomstig de afspraken in Noord- en Midden-Limburg.

Voorgrondbelasting

Van de bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor emissiefactoren gelden is de voorgrondbelasting berekend en de geurcontour met de norm van 3 ou_E/m³ in beeld gebracht.

Bij de veehouderijen waar dieren worden gehouden waarvoor weliswaar geuremissiefactoren gelden maar waarvoor vanwege de geringe omvang geen contouren met de norm van 3 ou_E/m³ kan worden berekend, is de wettelijke afstand van 100 meter in beeld gebracht.

Bij de bedrijven waar dieren gehouden worden waarvoor géén geuremissiefactoren gelden, zoals melkvee en paarden, is ook de wettelijke afstand van 100 meter ingetekend

Van de bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor emissiefactoren gelden is de voorgrondbelasting berekend en de geurcontour met de norm van 6 ou_E/m³ (Leefplein) en 7 ou_E/m³ (Burgemeester Ponjeestraat) ou_E/m³ in beeld gebracht.

6 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de in het voorgaande hoofdstuk gepresenteerde scenario's besproken. De resultaten zijn beoordeeld op basis van de uitgangspunten zoals deze zijn omschreven in hoofdstuk 4.

6.1 Voorgrondbelasting

Van de veehouderijen die mogelijk van invloed zijn op de plangebieden Leefplein en Burgemeester Ponjeestraat is middels V-Stacks-gebied de voorgrondbelasting bepaald. Met de uitkomsten zijn per bedrijf de geurcontouren in beeld gebracht. De resultaten van deze berekeningen worden onderstaand besproken.

Huidige situatie

De plangebieden (getoetst als locatie binnen de bebouwde kom; wordt immers bebouwde kom) liggen binnen de geurcontouren met de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van de volgende veehouderijen gelegen:

In de bijlagen 9 (Leefplein) en 10 (Burgemeester Ponjeestraat) zijn de geurcontouren met de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van de omliggende veehouderijen die (mogelijk) van invloed zijn op de plangebieden weergegeven.

De voorgrondbelasting van de veehouderij aan de Veestraat 5 (Leefplein) en Krekelkamp ong. (Burgemeester Ponjeestraat) zijn bepalend voor de woningbouw binnen het plangebied.

Leefplein

De voorgrondbelasting van het veehouderijbedrijf Veestraat 5 op het plangebied Leefplein bedraagt maximaal $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

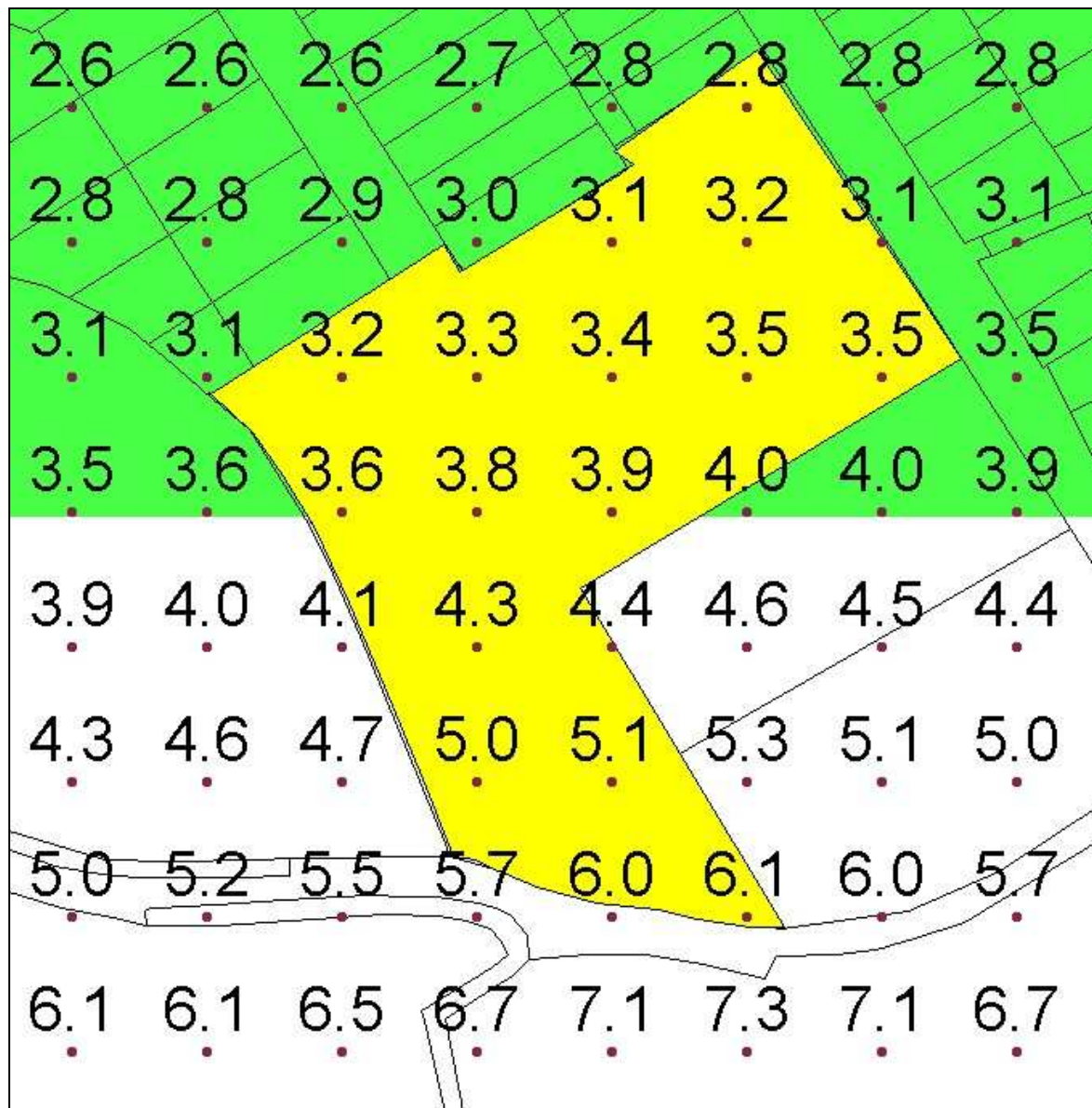
Dit is de voorgrondbelasting op de zuidelijke grens van het plangebied. De vraag is nu of een voorgrondbelasting van maximaal $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ acceptabel is voor woningbouw in het plangebied. Een geurbelasting van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, zoals deze als gevolg van de veehouderij aan de Veestraat 5 maximaal binnen het plangebied bedraagt, komt overeen met een percentage (mogelijk) geurgehinderden van 14% en kan voor het plangebied als acceptabel worden beoordeeld. Hiervoor worden de volgende argumenten aangedragen:

- 14% geurhinderden is redelijk en wordt als woon- / leefklimaat beoordeeld als redelijk goed (zie bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv);
- geurklachten van toekomstige bewoners als gevolg van de geursituatie zijn te verwachten bij een geurhinderpercentage boven 25 - 30% en er kan bij deze percentages sprake zijn van (ernstige) geurhinder.

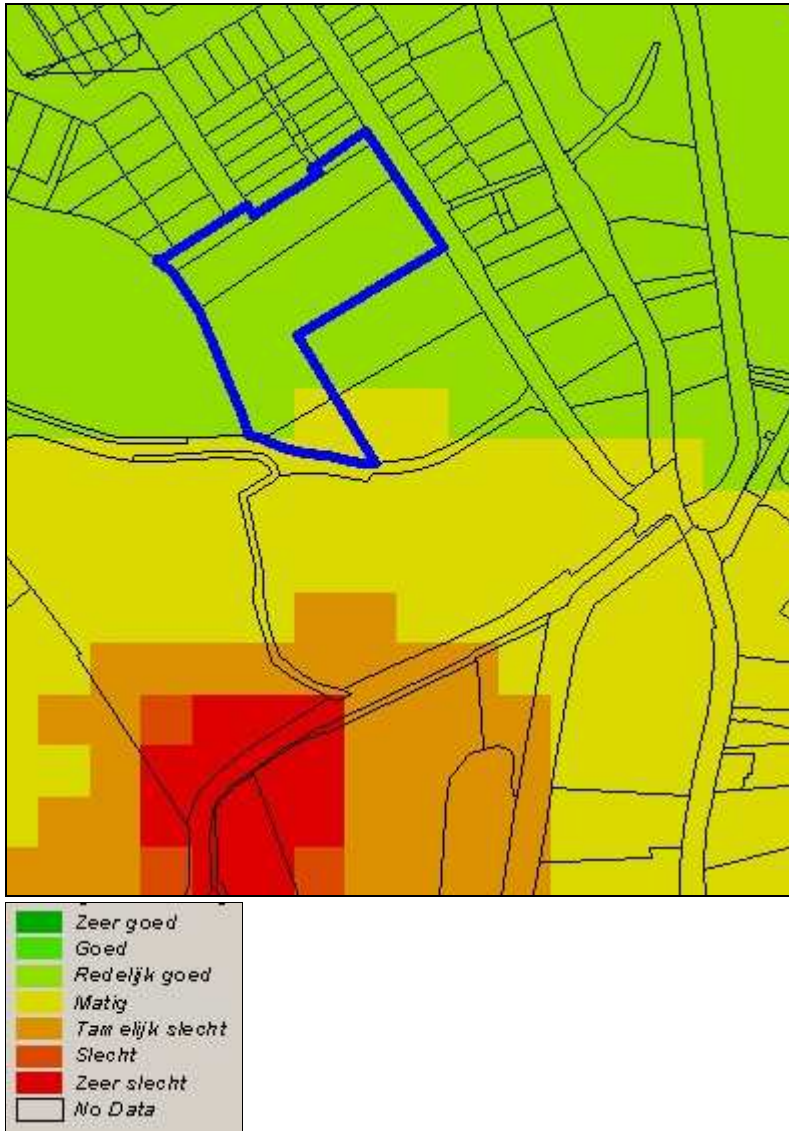
Naast de voorgrondbelasting van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ten zuiden van het plangebied staat een belasting van minder dan $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ten noorden van het plangebied als gevolg van de veehouderij aan de Veestraat 5. Deze waarde komt overeen met een percentage (mogelijk) geurgehinderden van 8% en kan voor het plangebied als acceptabel worden beoordeeld.

Dit komt overeen met een goed leefklimaat. In figuur 3 is de voorgrondbelasting van een aantal gridpunten van de veehouderij aan Veestraat 5 op het plangebied Leefplein in beeld gebracht.

Figuur 3: Voorgrondbelasting Veestraat 5 binnen het plangebied Leefplein

Figuur 4: Leefklimaat plangebied Leefplein e.o.

Burgemeester Ponjeestraat

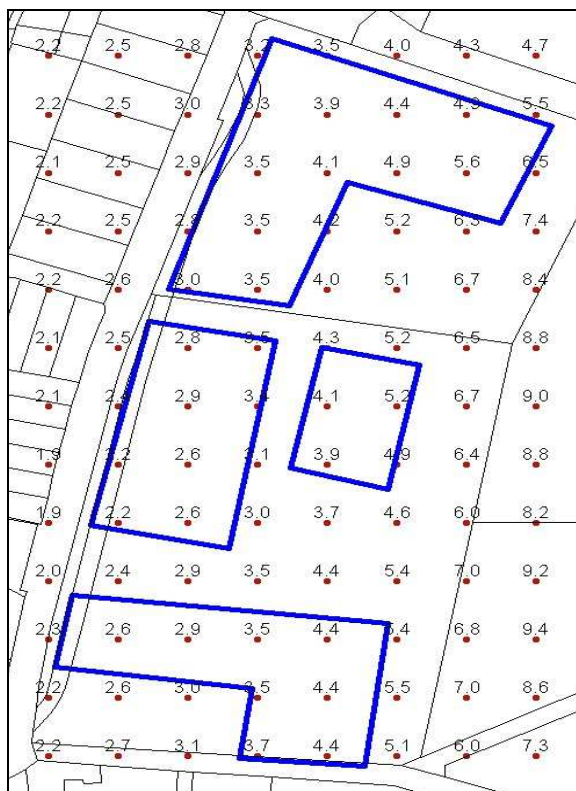
De voorgrondbelasting van het veehouderijbedrijf Krekelkamp ong. op het plangebied Burgemeester Ponjeestraat bedraagt maximaal $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Dit is de voorgrondbelasting op de oosten grens van het plangebied. De vraag is nu of een voorgrondbelasting van maximaal $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ acceptabel is voor woningbouw in het plangebied. Een geurbelasting van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, zoals deze als gevolg van de veehouderij aan de Krekelkamp ong. maximaal binnen het plangebied bedraagt, komt overeen met een percentage (mogelijk) geurgehinderden van 16% en kan voor het plangebied als acceptabel worden beoordeeld. Hiervoor worden de volgende argumenten aangedragen:

- 16% geurhinderden is redelijk en wordt als woon- / leefklimaat beoordeeld als matig (zie bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv);
- geurklachten van toekomstige bewoners als gevolg van de geursituatie zijn te verwachten bij een geurhinderpercentage boven 25 - 30% en er kan bij deze percentages sprake zijn van (ernstige) geurhinder.

Naast de voorgrondbelasting van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ten oosten van het plangebied staat een belasting van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ten westen van het plangebied als gevolg van de veehouderij aan de Krekelkamp ong. Deze waarde komt overeen met een percentage (mogelijk) geurgehinderden van 8% en kan voor het plangebied als acceptabel worden beoordeeld. Dit komt overeen met een goed leefklimaat. In figuur 5 is de voorgrondbelasting van een aantal gridpunten van de veehouderij aan de Krekelkamp ong. op het plangebied aan de Burgemeester Ponjeestraat in beeld gebracht.

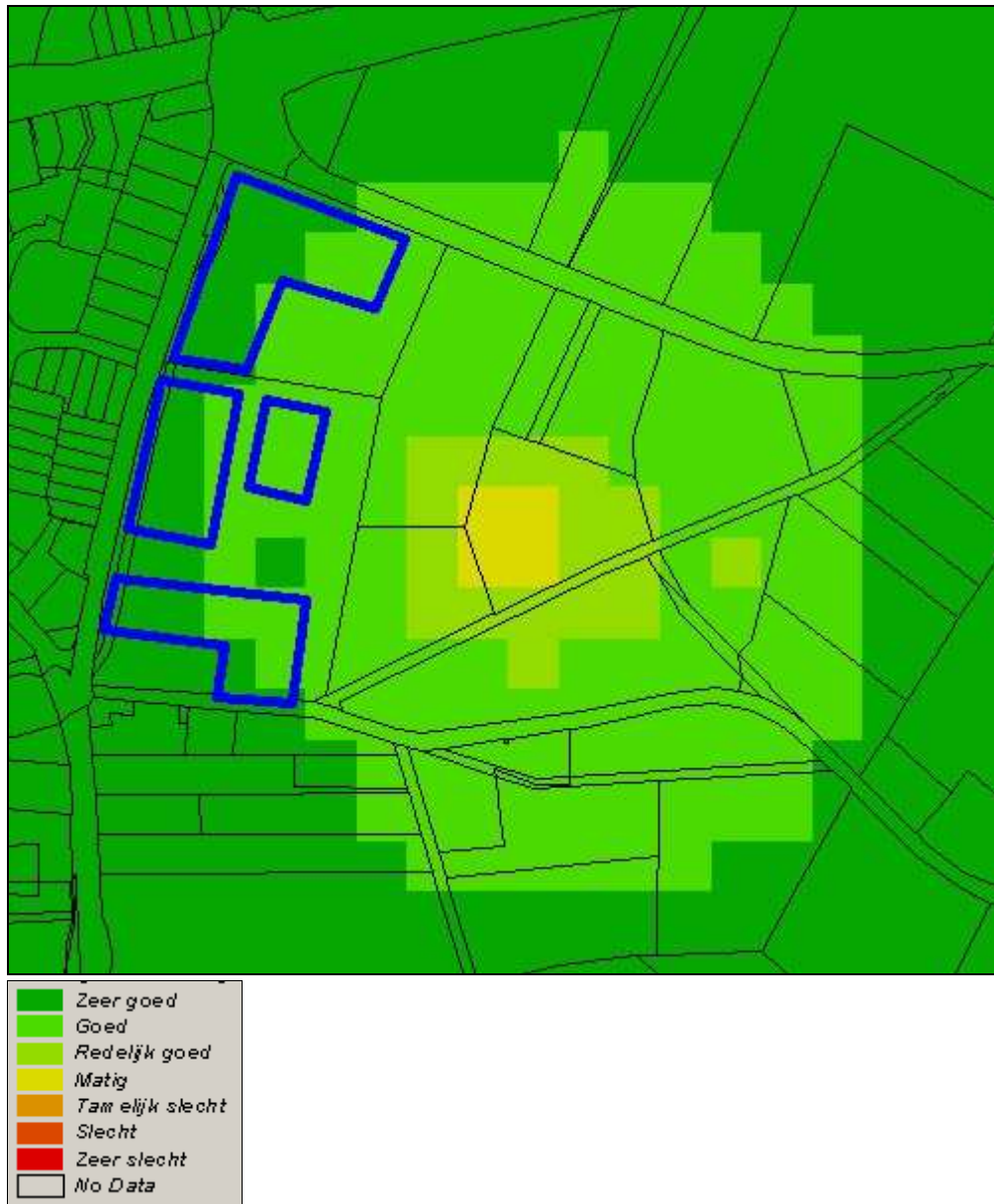
Figuur 5: Voorgrondbelasting Krekelkamp ong. binnen het plangebied Burgemeester Ponjeestraat

6.2 Achtergrondbelasting

De resultaten voor de achtergrondbelasting zijn in tabel 9 weergegeven. De tekeningen die betrekking hebben op de achtergrondbelasting voor geur zijn opgenomen in aparte bijlagen (bijlage 9 t/m 11).

Figuur 6: Achtergrondbelasting binnen het plangebied Burgemeester Ponjeestraat

Resultaten scenarioberekeningen en huidige situatie op de achtergrondbelasting uitgedrukt in ou_E/m^3 .

Plangebied	Huidig	Toekomst*	Scenario**
Leefplein	10 – 15	12 – 18	10 – 15
Burgemeester Ponjeestraat	2 - 7	4 -9	2 -7

(*) Wettelijke norm bebouwde kom $3\text{ }ou_E/m^3$ en buitengebied $14\text{ }ou_E/m^3$

(**) Norm bebouwde kom Wanssum $2,5\text{ }ou_E/m^3$ Leefplein $6\text{ }ou_E/m^3$ en Burgemeester Ponjeestraat $7\text{ }ou_E/m^3$.

7 Conclusies en aanbevelingen

Hieronder worden de conclusies uit de gebiedsvisie op een rij gezet. De resultaten moeten in het perspectief worden gezien van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de te verwachte ontwikkeling van de veehouderij in relatie tot de achtergrondbelasting en de andere normen. Een discussie naar aanleiding van de resultaten en conclusies is hier op zijn plaats. In de aanbevelingen wordt hiermee rekening gehouden.

In deze gebiedsvisie zijn verschillende scenario's voor het plangebied Leefplein doorgerekend op basis van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de te verwachte ontwikkeling van de veehouderij. De resultaten van de drie verschillende fasen zijn met elkaar vergeleken. Daarnaast is beoordeeld of de resultaten voldoen aan de gestelde randvoorwaarden en uitgangspunten, welke zijn gesteld door de gemeente en die uit het Reconstructieplan en de Wet geurhinder en veehouderij voortkomen.

Conclusies

De achtergrondbelasting op het plangebied is geen belemmering voor woningbouw in beide plangebieden. Zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie blijft de achtergrondbelasting rond de streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit wordt beoordeeld als een redelijk goed leefklimaat.

Voor de planning woningbouw is niet alleen de achtergrondbelasting van belang. Ook de voorgroundbelasting moet in beschouwing worden genomen. Woningbouw te dicht op een veehouderij kan geeft een te hoge voorgroundbelasting van geur en kan aanleiding zijn voor hinder. Uit de gebiedsvisie blijkt dat bij het hanteren van de wettelijke normen de plangebieden niet gerealiseerd kunnen worden. Om de plangebieden alsnog volledig te kunnen realiseren moet een andere norm dan de wettelijke worden gehanteerd. De norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (Leefplein) c.q. $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (Burgemeester Ponjeestraat) (voorgroundbelasting) blijkt het beste te passen. Wanneer deze normen in de gemeentelijke verordening zijn vastgelegd, dan kunnen de plangebieden gebouwd worden tot aan een geurcontour van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ respectievelijk $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is verantwoord omdat het overeenkomt met een mogelijke kans op geurhinder van 14-16%. Dit hinderpercentage is acceptabel voor een woonkern die wordt gebouwd in het bestaande buitengebied met een redelijke dichtheid aan (intensieve) veehouderij. Deze grens voor de voorgroundbelasting 6 c.q. $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geldt alleen aan de rand van de contouren rondom de veehouderijen en is gemiddeld genomen over het plangebied lager.

Belangrijk voor het ontwikkelen van het plangebied is ook dat bij norm van 6 c.q. $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op de plangebieden de veehouderijen in en om het gebied 'op slot' worden gezet. Dit wil zeggen dat deze veehouderijen niet meer in geuremissie kunnen uitbreiden (emissie standstil) en de geurcontouren van de betreffende veehouderijen hierdoor niet groter kunnen worden.

Aanbeveling

De uitgevoerde gebiedsvisie leidt tot de volgende aanbevelingen.

- ⇒ Een individuele norm voor het plangebied Leefplein in de verordening vastleggen op $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Een individuele norm voor het plangebied Burgemeester Ponjeestraat in de verordening vastleggen op $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Een individuele norm voor de bebouwde kom van Wanssum in de verordening vastleggen op $2,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- ⇒ Op het overige grondgebied van de gemeente de wettelijke standaardnormen hanteren. Dit dient niet te worden vastgelegd in de verordening, omdat de wet dit regelt.

Verder is het aan te bevelen om de ontwikkeling van de veehouderij in Meerlo-Wanssum, in relatie tot lokale en regionale ontwikkelingen, te monitoren. Bij het bepalen van de normstelling is uitgegaan van een groeiscenario voor de veehouderij (0% toename van de geuremissie in extensiveringsgebieden, 20% groei in verwevingsgebieden en 30% groei in landbouwontwikkelingsgebieden). Of de ontwikkeling van de veehouderij dit scenario volgt is niet op voorhand zeker gezien het feit dat andere externe ontwikkelingen (economie, andere wet- en regelgeving) hierop een grote invloed heeft. Geadviseerd wordt om twee jaar na het vaststellen van de verordening te evalueren of de gemeentelijke verordening aanpassing behoeft.

8 Wet geurhinder en veehouderij en ruimtelijke ordening

In dit hoofdstuk wordt onderbouwd welke waarden voor de voor- en achtergrondbelasting nog als een acceptabel leefklimaat kunnen worden beschouwd bij diverse ruimtelijke ontwikkelingen voor zover het geurgevoelige objecten betreft.

De vraag waar de grens ligt voor een acceptabel leefklimaat is te beantwoorden vanuit de typering van het desbetreffende plangebied.

8.1 Wet geurhinder en veehouderij en ruimtelijke ordening

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) beschermt geurgevoelige objecten tegen geurhinder uit veehouderijen door normen te stellen aan de maximaal toelaatbare geurbelasting. Op basis van deze normen wordt een aanvraag om een milieuvergunning van een veehouderij getoetst en afhankelijk van de uitkomst wordt de vergunning verleend dan wel geweigerd.

Hoewel de Wgv regels stelt voor beoordeling van geurhinder vanwege de *veehouderij*, heeft zij indirect consequenties voor de totstandkoming van *geurgevoelige objecten*. Die uitstraling van de geurregelgeving naar de ruimtelijke ordening wordt wel aangeduid met de term 'omgekeerde werking'. De reden voor die uitstraling is duidelijk: een geurnorm beoogt mensen te beschermen tegen overmatige geurhinder. Omgekeerd moet een bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zichzelf blootstellen aan die overmatige hinder, bijvoorbeeld door zich in de directe nabijheid van de veehouderij te vestigen.

De ruimtelijke plannen waarvoor de omgekeerde werking moet worden beoordeeld, zijn met name bestemmingsplannen waarin locaties voor woningbouw, zoals een woonwijk of een ruimte voor ruimte- woning, of recreatie en toerisme worden vastgelegd. In gevallen dat een bouwplan niet past binnen het bestemmingsplan, bijvoorbeeld bij vergroting van een bouwblok of bij woningsplitsing, kan vrijstelling van het bestemmingsplan worden gevraagd volgens artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro). Bij besluitvorming over deze vrijstelling moet opnieuw de milieutoets op de omgekeerde werking worden uitgevoerd, er wordt immers opnieuw bestemd. Als het bouwblok al bestemd is, behoeft het bestemmingsplan geen aanpassing en is ook geen toets op de omgekeerde werking nodig of mogelijk.

Bij besluitvorming omtrent (wijziging van) een bestemmingsplan moet worden bepaald of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en of het plan niet in strijd is met het ruimtelijke ordeningsrecht. Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad; de rechtspositie van de betrokkenen moet worden gehandhaafd. Dat is tevens van belang voor eventuele planschade (49 Wro). Er zijn in ieder geval twee relevante partijen: de veehouderij en de toekomstige bewoner of een andere ondernemer (bijvoorbeeld recreatie en toerisme). De veehouderij heeft twee belangen: voortzetting van de bestaande bedrijfsactiviteiten en indien hij concrete uitbreidingsplannen heeft (bijvoorbeeld een reeds vergunde uitbreiding), deze ook te realiseren.

De toekomstige bewoner heeft belang bij een goed woon- en leefklimaat. Voor wat betreft geurhinder van veehouderijen betekent dit dat de volgende aspecten in ogenschouw moeten worden genomen:

- a. Is ter plaatse een goed woon- en leefklimaat gegarandeerd? (belang geurgevoelig object).
- b. Wordt overigens niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad? (belangen veehouderij en derden).

Volgens bestaande jurisprudentie geldt dat bouwen binnen stankcirkels niet toelaatbaar is. Bij de oude stankregelgeving moesten geplande geurgevoelige objecten daarom de minimumafstanden tot veehouderijen in acht houden. Als deze lijn wordt doorgetrokken naar de Wgv, is het niet toelaatbaar om geurgevoelige objecten te bouwen binnen de geurcontouren van de geldende norm.

Als binnen de contour van de norm al geurgevoelige objecten liggen, wordt de veehouderij niet in alle gevallen in zijn belangen geschaad door nieuwbouw binnen de contour. Als de veehouderij niet in zijn belangen wordt geschaad en tevens een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd, is het toelaatbaar om binnen de contour van de geldende norm geurgevoelige objecten te bouwen. Voor bouwplannen zowel binnen als buiten de contour van de geurnorm is het, voor een zorgvuldige besluitvorming, nodig om de verwachte geurhinder in het plangebied te evalueren.

Bron bij deze paragraaf is de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij (aanvulling 23 mei 2007). Paragraaf 3.4 Beoordeling ruimtelijke ordeningsplannen. Zie ook het onderzoek 'Bouwen in stankcirkels', te vinden op www.InfoMil.nl > Agrarische wetgeving > Landbouw > Stank > Wet geurhinder en veehouderij > Handreiking.

8.2 Beoordeling achtergrondbelasting

Toetsing van de achtergrondbelasting

De hoogte van die achtergrondbelasting zal beoordeeld moeten worden waarbij moet worden bepaald of deze acceptabel is voor het leefklimaat. Om op basis van de achtergrondbelasting uitspraken te kunnen doen over het leefklimaat is een tabel nodig waarin een zogenaamde dosis-effectrelatie is weergegeven.

In bijlage 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij, gepubliceerd op 1 mei 2007 is de dosis-effectrelatie vermeld. Deze is gebaseerd op de onderzoeken PRA Oudournet 2001 en PRA Odournet 2007.

Hieruit komt naar voren dat een hinderpercentage tot 12% binnen de bebouwde kom acceptabel wordt bevonden en in het buitengebied een hinderpercentage van 20%.

Tabel 7: Dosis-effectrelatie achtergrondbelasting, hinderpercentage en leefklimaat

	Achtergrondbelasting ou_E/m^3	Hinderpercentage	Leefklimaat
Binnen bebouwde kom	10	12%	redelijk goed
Buitengebied	20	20%	matig

Toetsing van de voorgrondbelasting

Uit onderzoek is gebleken (PRA Odournet, 2001) dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van meer veehouderijen (achtergrondbelasting). Daarom is het nodig om per situatie te onderzoeken welke de hoogste hinder geeft. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting maatgevend is indien die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting.

8.3 Beoordeling voorgrondbelasting

De gemeente Meerlo-Wanssum bestaat uit een zestal kleine landelijke woonkernen (Meerlo, Wanssum, Blitterswijk, Tienray, Geijsteren en Swolgen) met in het buitengebied daaromheen een redelijke dichtheid aan (intensieve) veehouderij.

Afhankelijk van de ligging van het plangebied kan een grenswaarde voor het leefklimaat worden gegeven. Voor woonkernen met veel intensieve veehouderij worden geurhinderpercentages van rond de 12% als acceptabel beschouwd. Deze waarde heeft met name betrekking op het dorpscentrum.

Voor het buitengebied worden geurhinderpercentages van rond de 20% als acceptabel beschouwd.

Plangebieden aan de rand van de bebouwde kom kunnen als overgangsgebied worden beschouwd. Voor dergelijke overgangsgebieden is een geurbelasting, die het midden houdt tussen een dorpscentrum en buitengebied als grenswaarde te verantwoorden.

Een grenswaarde van 16% geurgehinderden is dan ook verantwoord. Dit percentage komt overeen met een voorgrondgeurbelasting van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

8.3 Aanbeveling

Voor de gemeente Meerlo-Wanssum zijn de voorgestelde grenswaarden voor de voor- en achtergrondbelasting weergegeven in tabel.

Tabel 8: Grenswaarden voor- en achtergrondbelasting voor een acceptabel woonklimaat naar type omgeving

Type gebied	Voorbeelden gebieden	Voorgrond-belasting	Achtergrond-belasting
woonkernen met landelijk karakter	Meerlo, Tienray, Wanssum	$\pm 7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$	10 - 14 ou_E/m^3
Buitengebied kleine clusters woningen	buurtschappen, lintbebouwingen, niet zijnde bebouwde kom	$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woningen verspreid liggend	verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventereinen	$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
woningen verspreid liggend	landbouw-ontwikkelingsgebied	$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$	$\pm 32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

Bijlage A. Wet geurhinder en veehouderij

Het weten waard

Fred Stouthart (SRE Milieudienst), Rob Scholtens (provincie Noord-Brabant)

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Mestvarkeneenheden en afstandsgrafiek zijn verleden tijd.

Nieuwe landelijke Geurwet veehouderij

Door de nieuwe Wet Geurhinder moeten veehouderijen voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar oplossingen voor knelpunten. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied, bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie en dergelijke vormen daarvoor de basis.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling bij de Wgv.

Gegeven de emissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken.

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt). Het wetsvoorstel kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Voor de hoogte van de wettelijke normen is aangesloten bij de huidige regelgeving (normneutraal) en ze zijn gerelateerd aan de kans op geurhinder die door de omgeving zal worden ervaren.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad besluit over de verordening. Bij het bepalen van afwijkende normen heeft een gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening gehouden met het leefklimaat in relatie tot de geurbelasting ten gevolge van de afwijkende normen.

Geurgevoelig object

Onder een “geurgevoelig object” wordt verstaan een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of verblijf en die daarvoor permanent of regelmatig wordt gebruikt. Dit betekent dat in tegenstelling tot de oude wetgeving terreinen voor dagrecreatie, zoals een sportterrein, niet als een geurgevoelig object worden gezien. Een andere verandering is dat een gebouw dat in strijd met het bestemmingsplan als woning of verblijf wordt gebruikt geen wettelijke bescherming tegen geurhinder geeft.

Een veel voorkomende situatie is dat een woning in het bestemmingsplan is bestemd als agrarische bedrijfswoning, maar waar inmiddels al jaren (ver vóór 2000) burgers wonen die geen binding hebben met de nog bestaande veehouderij. Moet een dergelijke woning worden beschermd tegen geur afkomstig uit veehouderijen?

Uit de Memorie van Toelichting bij de wet blijkt dat met bestemd wordt bedoeld dat de locatie in het bestemmingsplan de functie moet hebben van menselijk wonen of menselijk verblijf. Zowel een agrarische bedrijfswoning als ook een (niet- agrarische) burgerwoning zijn beide bestemd voor menselijk wonen. In zoverre is er hier dus zeker sprake van een geurgevoelig object aangezien er ook aan de andere criteria (gebouw etc) voldaan wordt.

Vervolgens moet worden beoordeeld hoe dit geurgevoelige object beschermd moet worden. Hierbij gaat het, volgens de bestaande jurisprudentie op dit punt, om de feitelijke situatie. Het betreft hier feitelijk een al lang (voor 2000) bestaande burgerwoning zonder enige binding met het bedrijf. Op deze woning is dus artikel 3 lid 1 van toepassing en wordt deze dus beschermd als een “gewone” burgerwoning. Zowel ten opzichte van de geur afkomstig van de omliggende veehouderijen, als ook ten opzichte van de geur afkomstig van de voormalige eigen stallen krijgt deze woning een volledige bescherming volgens artikel 3 lid 1 Wgv.

Zolang echter de woning bewoond wordt door iemand die voldoende bindingen heeft (of had) met het bedrijf zal die (opgedeelde) woning waarschijnlijk als bedrijfswoning kunnen worden aangemerkt (zie hiervoor de (oude) jurisprudentie: 200205023/1, 12 maart 2003, Woensdrecht. Vaste lijn in jurisprudentie is dat bedrijfswoningen niet tegen de geur afkomstig van de eigen stallen hoeven te worden beschermd. Immers: de Wet milieubeheer beoogt alleen de omgeving te beschermen, dus alles dat geen onderdeel uitmaakt van de inrichting.

Geurnormen voor de geurbelasting

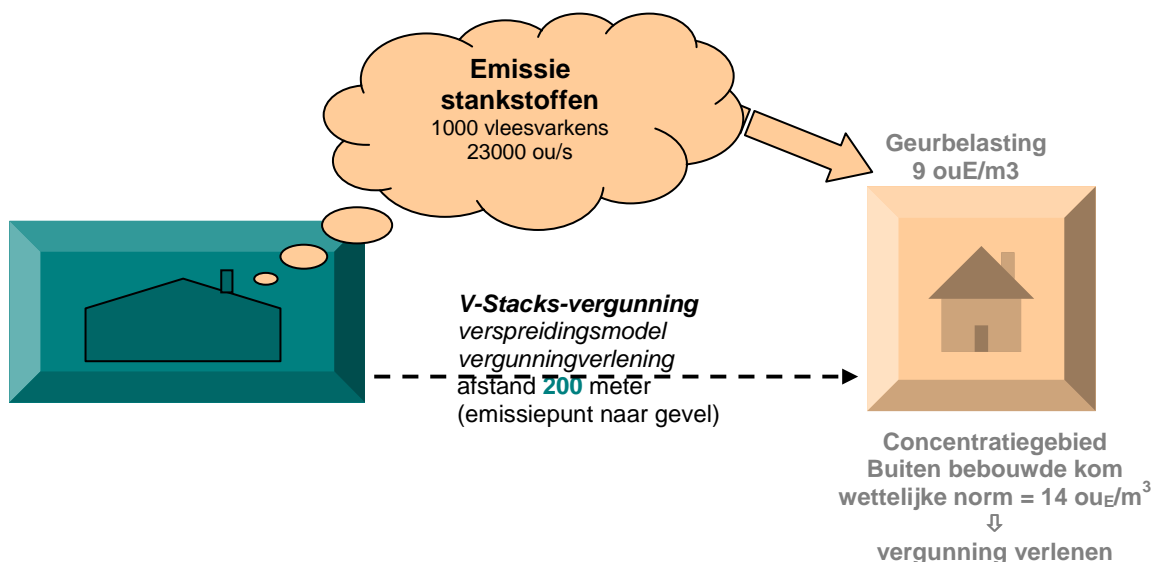
Zoals gezegd kent de wet standaardnormen voor de geurbelasting. Afwijkende normen kiezen voor een gebied kan, maar wel binnen een wettelijk vastgelegde bandbreedte (zie het schema op de volgende pagina). De normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou_E/m^3). Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units. Door de ruime bandbreedte in de wet krijgen gemeenten de mogelijkheid om het eigen geurbeleid echt zelf vorm te geven.

Schema maximale waarden geurbelasting

	Bandbreedte max. waarden geurbelasting () tussen haakjes de standaardnormen, de waarden links en rechts daarvan geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeente mag afwijken	
	Concentratiegebieden ⁹ (reconstructie)	Niet-concentratiegebieden
binnen bebouwde kom	0,1 - (3) – 14 ou _E /m ³	0,1 - (2) - 8 ou _E /m ³
buiten bebouwde kom	3 - (14) – 35 ou _E /m ³	2 - (8) - 20 ou _E /m ³

Vergunningaanvraag ¹⁰

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting. Dit kan een wettelijke norm zijn of een afwijkende norm die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. Wanneer bekend is aan welke norm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig en in een beperkte tijd uit te voeren. Met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening kan de beoordeling binnen anderhalf uur zijn uitgevoerd. Cumulatie van geurhinder hoeft niet meer te worden getoetst.

NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel

⁹ Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Onderdeel van deze plannen is het aanwijzen van functionele gebieden zoals extensivering-, verweving- en landbouwontwikkelingsgebieden.

¹⁰ Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar en wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting. Er is ook een groep dieren waarvoor deze emissiefactoren niet beschikbaar zijn (niet gemeten tot nu toe). Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving dieren. Aangezien deze systematiek vrijwel geheel in de Wgv is overgenomen, worden de vaste afstand dieren in dit bestek niet verder behandeld.

Gemeentelijk geurbeleid

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is ook een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Zie voor meer informatie de handreiking bij de wet en handleidingen bij de rekenmodules op de Infomil-site van VROM: www.infomil.nl

Het geurbeleid in Nederland

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van het BBT-principe de kern van het geurbeleid.

Onderdeel van het geurbeleid is dat de lokale overheden de uiteindelijke lokale afweging moeten maken zodat zij rekening kunnen houden met alle relevante belangen om tot een duurzame kwaliteit van de leefomgeving te komen.

Het geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een “bijzondere regeling” vastgelegd;
- de mate van (nieuwe) hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Met nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is, net als in het verleden, sprake van een “lex specialis” een aparte wet voor de veehouderij branche. De Wgv kan gezien worden als een “bijzondere regeling” in de vorm van een wet. Vergunningaanvragen in het kader van de Wgv moeten voldoen aan BBT en de gemeente kan het wettelijke toetsingskader gebiedsgericht aanpassen. Het voorkomen van nieuwe hinder is overigens geen uitgangspunt van deze “lex specialis”.

Bijlage B. Wet geurhinder en veehouderij

Toelichting op de verordening en de procedure

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Door deze wet moeten veehouderijen voldoen aan individuele standaardwaarden voor de geurbelasting op gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot andere veehouderijen.

Gemeentelijk beleid

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid eigen geurbeleid te gaan voeren. De gemeenten mogen van genoemde wettelijke standaardwaarden of -afstanden afwijken, binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Door het hanteren van andere normen kan de gemeente maatwerk leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht passende normen horende bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van veehouderijen in relatie tot dorpskernen, recreatie of andere functies.

NB. Waarden voor de geurbelasting of afstanden worden in het vervolg van deze toelichting "normen" genoemd.

Verordening en gebiedsvisie

De andere normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied zijn doorgaans beschreven in het bestemmingsplan, het reconstructieplan, een structuurvisie en dergelijke.

Achtergrondbelasting en beoordeling leefklimaat

Andere normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gebiedsvisie opnemen en deze in verband brengen met de gewenste geursituatie. Daarvoor wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de andere individuele normen. De achtergrondbelasting is een maat voor het leefklimaat. Dit betekent dat bij het bepalen van andere normen de gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening heeft gehouden met het leefklimaat. Dit gaat als volgt in zijn werk.

Werkwijze bij het opstellen gebiedsvisie

Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan).

Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Procedureel

(zie ook procedureschema op de volgende pagina)

Voor de procedure voor vaststelling van de verordening wordt de inspraakprocedure volgens de Algemene wet bestuursrecht gevolgd (afdeling 3.4 van deze wet).

Ontwerpverordening

Het gemeentebestuur maakt de ontwerpverordening aanhangig bij de gemeenteraad. Vervolgens kan het ontwerp naar buiten gebracht voor communicatie met belanghebbenden (toezending dorps – en wijkraden, plaatselijke LLTB afdeling, provincie, gemeenten grenzend aan Meerlo-Wanssum en via raadpleging op de website). De verordening wordt samen met de gebiedsvisie die de onderbouwing is bij de ontwerpverordening ter inzage gelegd.

Openbare kennisgeving

Voorafgaand aan de ter inzagenlegging geeft het bestuursorgaan in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze kennis van het ontwerp. Volstaan kan worden met het vermelden van de zakelijke inhoud. Aanvullend is in de Wet geurhinder en veehouderij bepaald dat mededeling langs elektronische weg wordt gedaan.

Inspraak

Burgers en belanghebbenden kunnen naar keuze schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen. De termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen bedraagt zes weken.

Behalve dat er een verslag moet worden gemaakt, kunnen gemeenten zelf bepalen wat ze doen met de ingebrachte zienswijzen.

Beslistermijn

Er is geen beslistermijn vastgesteld voor deze verordening. Aangezien de beslistermijn vrij is, moeten gemeenten er voor waken het besluit niet te lang te laten liggen. Het besluit treedt in werking op de dag van publicatie.

Bezwaar of beroep

Het is niet mogelijk bezwaar of beroep aan te tekenen tegen de verordening.

Relatie met het aanhoudingsbesluit

Op 7 mei 2007 heeft de gemeenteraad op grond van de Wgv een aanhoudingsbesluit genomen. Het aanhoudingsbesluit bevriest de vergunningverlening Wet milieubeheer aan veehouderijen in beginsel voor een periode één jaar. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Anders vervalt het aanhoudingsbesluit.

Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat de ontwerpverordening ter inzage is gelegd (afhankelijk van inspraakverordening) en het definitieve besluit over de verordening is genomen. Ligt de ontwerpverordening er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

Procedureschema verordening geurhinder en veehouderij

